

Tajne archiwa odsłaniają zdradzieckie machinacje przed wojną 1939 r.

MOSKWA. (PAP) — Jak już donosiliśmy, rząd radziecki opublikował pierwszy tom tajnych dokumentów, zdobytych w archiwum niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych, na które radzieckie biuro informacyjne pozwoliło się w swym znanym komunikacie pt. „Falszerze historii”.

Tom pierwszy, obejmujący okres od listopada 1937 r. do grudnia 1938 r. zawiera 44 dokumenty ułożone w porządku chronologicznym. Większość tych dokumentów opublikowana została po raz pierwszy i jest ilustrowana fotokopiami oryginałów.

Spśród dokumentów, opublikowanych po raz pierwszy szczególne za interesowanie budzi stenogram rozmowy Churchilla z przywódcą hitlerowców gdańskich, Forsterem z 14 lipca 1938 r., stenogram tejże narady przedstawiela brytyjskiego ministra spraw zagranicznych Alkinsa z przywódcą Niemców sudeckich Henleinem, odbytej w obecności księcia Hohenuolce.

Tajne sprawozdanie delegacji niemieckiej z przebiegu konferencji mo-nachskiej oraz raport służbowy ambasadora czechosłowackiego w Paryżu Osuskiego. Specjalną grupę do-

kumentów stanowią sprawozdania nacyjnych ambasadorów Lipskiego w Berlinie, Lukaszewicza w Paryżu, oraz Raczynskiego w Londynie, przesłane na ręce Becka.

Wszystkie zawarte w pierwszym tomie dokumenty stanowią wyczerpującą ilustrację polityki rządu brytyjskiego, francuskiego i dyplomacji USA, które zmierzały do osiągnięcia porozumienia kołem interesów narodów słowiańskich. Dokumenty dokładnie odzwierciedlają okres przedmonachijski oraz samą konferencję monachijską.

Rozmowa Churchill-Forster

W rozmowie, odbytej 14 lipca 1938 r. Churchill, mimo że oficjalnie zajmował wówczas stanowisko antyhitlerowskie, zapewniał przywódcę hitlerowców gdańskich, iż Anglia i Francja dołożą wszelkich starań, aby namówić rząd praski do zgody na żądania Henleina w sprawie Sudeł.

Na uwagę Forstera, iż Niemcy

rzekomo zagrożone są przez Rosjan, którzy mogą skorzystać z lotnisk czechosłowackich, Churchill odpowiedział, że jego zdaniem, do umowy ogólno-europejskiej można by włączyć punkt, zobowiązujący Anglię i Francję, do przyjęcia z jak najwydatniejszą pomocą Niemcom w wypadku, gdyby Związek Radziecki zaatakował je przez Czechosłowację.

Churchill oświadczył dalej, że nie jest przeciwnikiem potężnych Niemiec, wręcz przeciwnie, uważa, iż Niemcy winny zająć swoje miejsce w charakterze jednego z 2-3 czołowych mocarstw świata. Przyszły premier brytyjski powiedział również, iż Anglia nie przeszkadzała stopniowej ekspansji gospodarczej Niemiec w basenie nadnaujskim.

Jest rzeczą charakterystyczną, że na pytanie Forstera, czy ustawa-

Co dzieje się

Bilans 2 i pół lat

Możemy być dumni z oceny osiągnięć na Ziemiach Odzyskanych, które podsumował wiceminister Dubiel na konferencji przedstawicieli władz administracyjnych we Wrocławiu. Mamy już bowiem pięć i ćwierć miliona mieszkańców, a to jest niewątpliwie wielki wyczyn, biorąc pod uwagę, że od chwili wkroczenia Wojsk Polskich na Ziemię Odzyskane upłynęło zaledwie 2 1/2 roku, że cały niemal teren przedstawiał jedno wielkie ruinowisko, że brakło komunikacji, narzędzi, a przede wszystkim — ludzi.

Dziś Ziemię Zachodnią są już silnie zagospodarowane, życie płynie zupełnie normalnie, fabryki dymią, kopalnie i huty osiągały coraz lepsze wyniki, czestokroć przekraczają produkcję przedwojenną.

Rolnik pokazał również, co u niego. Został w większości gospodarstw rozbite domy i zamknięte pola, wybity inwentarz żywy, a mimo to dziś już 3.200.000 ha zostało uprawione, a na rok bieżący uprawa obejmie dalsze 700 tys. hektarów.

Przemysł i rolnictwo potężnieją, rzemiosło krzepnie na silnym handlu — zarówno państwowym czy spółdzielczym, jak i prywatnym — rozwija się z każdym dniem. Taki jest bilans. A pamiętamy przecież, jak Niemcy i ich różni opiekunowie prorokowali, że Polska nie jest zdolna zaledwie odzyskać terenów i doproważyć życie gospodarce do normalnego stanu.

My wiedzieliśmy, że jesteśmy zdolni. I udowodniliśmy, że tak jest. (w)

dawstwo rasistowskie, prowadzone w Gdańsku nie będzie przeszkodą dla osiągnięcia porozumienia z Anglią, Churchill odpowiedział, że ustawaodawstwo to stanowi co prawda „szkodliwe podjudzanie”, lecz wobec tego, że motywy jego są zrozumiałe, nie będzie ono prawdopodobnie przeszkodą dla rzeczowego porozumienia.

Sprawozdanie Lukaszewicza

Nad wyraz symptomatyki uprawianej przez Becka i jego kłik, jest sprawozdanie Lukaszewicza, ówczesnego ambasadora RP w Paryżu z dnia 27 maja 1938 r. z rozmowy przeprowadzonej z ministrem Bonnetem.

Bonnet zwrócił uwagę Lukaszewicza, że agresja hitlerowska wobec Czechosłowacji może stanowić

groźbę dla bezpieczeństwa Polski. Wyraził on zdziwienie i ubolewanie z tego powodu, iż Rząd Polski nie chce poczynić w Berlinie demarche wobec nacisku hitlerowskiego na Czechosłowację. Napomknął również na możliwość otrzymania przez Polskę sprzętu wojennego od Związku Radzieckiego.

(dalszy ciąg na str. 2-cj)

20 godzin bitwy w Palestynie

LONDYN. (PAP) Agencja Reutersa donosi, że w Palestynie odbyła się 20-godzinna bitwa pomiędzy oddziałem arabskim, liczącym około tysiąca żołnierzy, a oddziałem żydowskim, liczącym 400 żołnierzy.

W miejscowości Mishmar Haemek na południe od Haify, oddziały arabskie napadły na kolonię żydowską Mishmar, lecz zostały krwawo odparte przez Żydów, pozostawiając około 40 zabitych na placu boju.

„Służba Polsce”

W całym kraju rozpoczęły się badania lekarskie młodzieży, która zostanie powołana w dniu 1 maja w szeregi „Służby Polsce”

Czang-Kai-Szek zrezygnował Nie będzie kandydował na prezydenta

LONDYN. (PAP) Agencja Reutersa donosi, że w Szanghaju, że obserwatorzy polityczni przypuszczają, iż następcą Czang-Kai-Szeka na stanowisku prezydenta Chin będzie znany dyplomata i filozof chiński — dr Hu-Shih.

Jak wiadomo, Czang-Kai-Szek oświadczył kilka dni temu, że nie zamierza kandydować na stanowisko prezydenta Chin w nadchodzących wyborach.

Japońscy oficerowie walczą w oddziałach

Czang-Kai-Szeka

SHENSI (API) Agencja prasowa w szeregach armii Kuomintangu „New China” donosi z Mandzurii, że walczy wielu oficerów i żołnierzy

japońskich. Ponadto w oddziałach artylerii służy wielu fachowców japońskich.

Wzięci do niewoli w czasie walk nad rzeką Liao, Japończycy zostali, że po kapitulacji Japonii zostali odkomenderowani do batalionu artylerii 52 korpusu armii Kuomintangu.

Wojska gen. Markosa gotowe do wielkiej ofensywy

LONDYN. (PAP) Rozgłoszona Wola Grecji nadała apel generała Markosa do żołnierzy greckiej armii demokracji, wzywający ich do przygotowania zwycięskiej ofensywy na wszystkich frontach.

„Obowiązkiem naszym — głosi apel — jest nie tylko odparcie ataków nieprzyjaciela, lecz również odzyskanie go i całkowite zniszczenie”. Apel stwierdza, że grecka armia demokratyczna jest zdolna do podjęcia ofensywy i, że ofensywa ta zostanie rozpoczęta w właściwym czasie.

Nota bułgarska do Grecji w sprawie incydentów granicznych

SOFIA (PAP) Rząd bułgarski za pośrednictwem sekretariatu ONZ przesłał rządowi greckiemu protest

w sprawie incydentu granicznego.

Nota protestacyjna stwierdza, że w dniu 4 kwietnia oddział złożony z około 100 żołnierzy i żandarmerii greckich, uprawiał na wyspie Gornija na rzece Maricy 4 żołnierzy bułgarskiej straży granicznej. Poza tym oddział grecki oddał szereg strzałów z karabinów maszynowych do chłopów bułgarskich pracujących w polu.

Nota domaga się:
1) Natychmiastowego zwolnienia bułgarskich strażników granicznych.
2) Ukaranie winnych oraz podjęcia odpowiednich kroków w celu nie dopuszczenia do powtórzenia się podobnych incydentów.

Triumf polskiego inżyniera

Gigantyczne urządzenie na kanale Odra-Dunaj pozwalające połączyć Morze Bałtyckie z Czarnym

Wczoraj we Wrocławiu odbyła się w Okręgowej Dyrekcji Dróg Wodnych pod przewodnictwem wybitnego znawcy budownictwa wodnego dyr. Józefa Kajzara konferencja przedstawicieli dróg wodnych Czechosłowacji z udziałem delegatów departamentu Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji oraz przedstawicieli Dyrekcji Wrocławskiej. Na konferencji delegaci czescy mieli się wypowiedzieć w sprawie połączenia wodnego dla komunikacji rzecznej między Dunajem i Odrą.

Przyjęto projekt budowy kanału, który opracował polski inżynier profesor Zbigniew Dziewoński.

Nowy kanał, projektu polskiego, bieć będzie od kanału Klodnickiego po prawej stronie Odry na Górnym Śląsku przez granicę czechosłowacką i łączyć się z Dunajem.

Wielkie trudności przedstawiało rozwiązanie połączenia obu rzek kanałem, gdyż różnica poziomu między Dunajem a Odrą wynosi 57 metrów, gdyż Dunaj płynie po wyżynie. Projektodawca połączył szczęśliwie dany projekt, mający za podstawę

opracowanie niemieckie, z projektem czeskim. Użył on w ten sposób skrócenie kanału o 4 km oraz uniknięcie budowy jednej śluzy, co dało oszczędności sięgające około 2 miliardów złotych.

W pewnym miejscu kanału na t. zw. „siodle pieczokwickim” zbudowana będzie dla statków rzecznych gigantyczna podnośnia mechaniczna pozwalająca każdy statek podnieść ze zwierciadła wody po jednej stronie siodła na zwierciadło po drugiej

stronie siodła, wznoszące się na wysokość około 50 metrów.

Podobnego urządzenia podnoszącego statki nie ma w całej Europie.

(zyc)

Zderzenie samolotów nad Berlinem

BERLIN (PAP) Dnia 5 bm. przy chmurnej i deszczowej pogodzie nastąpiło zderzenie samolotu pasażerskiego brytyjskiego z samolotem radzieckim. Pasażerowie i załoga samolotu brytyjskiego oraz lotnik radziecki ponieśli śmierć. Oba samoloty splonęły.

Władze radzieckie i brytyjskie prowadzą dochodzenia w tej sprawie.

Żaloszny obraz zniszczenia

przedstawia Aleksandria

KAIR, (APD) — Po wczorajszych rozruchach powstałych na skutek strajku kilku tysięcy policjantów, Aleksandria — drugie z kolei co do wielkości miasto Egiptu, przedstawia obraz zniszczenia. Centralna dzielnica miasta usiana jest odłamkami szkła i porożbijanych ścian. Po ulicach snują się pojedynczy przechodnie.

Bez uprzedzenia ogłoszono wczoraj wieczór godzinę policyjną tak, że wielu z mieszkańców nie mogło się dostać do swych domów.

Premier Nokrashi Pasza, który przebywał wczoraj w Aleksandrii, wraca dziś do stolicy Egiptu nie zdoławszy załatwić konfliktu między rządem i strajkującymi policjantami. Domagając się oni dawno już przyrzeczonej podwyżki płac i zmian w systemie promocyjnego.

Bilans wczorajszych rozruchów jest następujący: 4 spalone kina, 110 zniszczonych sklepów i wielka ilość wybitych szyb. Rozruchy przybrały obar "i wybitnie społeczny i objęły klasę robotniczą Kairu, przemieniając się wczoraj w antyrządową demonstrację, która mocno zaniepokoiła premiera egipskiego.

Organ Wafdystów „Al Bala" poświęcił opisom zaszłych wczoraj w Aleksandrii wypadków całą pierwszą stronę. Numer pisma został jednak skonfiskowany przez rząd.

Protest

Polskich Dziennarzy

POZNAŃ, Zarząd Główny Związku Dziennikarzy R. P. stwierdził w uchwale, że obowiązkiem dziennikarza jest służyć sprawie pokoju, a tymczasem niektórzy dziennikarze sprzydali swe pióra imperialistycznym handlarzom krwi, stając akcją mobilizacyjną, wstecznością i faszyzmu. Dziennikarstwo polskim utrudnia się otrzymaniem wia wiadomości do krajów t. zw. „demokracji zachodniej" chociaż w Polsce przebywają stale korespondenci zagranicą, mając pełną swobodę przekazywania swoich wiadomości za granicę.

Zarząd Główny wysłał protest do przewodniczącego konferencji ONZ w sprawie wolności prasy w Genewie i „Zwiedomii" o nepotyzmie trudnościach Międzynarodowa Organizacja Dziennikarzy.

Górnicy i metalowcy

na budowę wspólnego domu obu partii robotniczych

KATOWICE — Na wiadomość o uchwale KC PPR i CKW PPS o przystąpieniu do budowy wspólnego domu przyszedł zjednoczonej partii robotniczej, odbyło się w dn. 4 bm. posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego Centralnego Związku Zawodowego Górników w Polsce, na którym zapadła uchwała przekazania z funduszy Związkowych 1 miliona złotych, na budowę gmachu,

Pod krzyżackimi znakami

mordowano Polaków z rozkazu Forstera

GDĄŃSK (PAP). 10 lat czasu dał Hitler Forsterowi na całkowite zniaczenie Pomorza, redukując następnie ten okres do lat 5 i nawet do lat 3. Konsekwencje wykonania tego polecenia były wczoraj przedmiotem ekspertyzy, złożonej przed Najwyższym Trybunałem Narodowym przez biego Emila Ogłozę, czołowego działacza Polskiego Związku Zachodniego.

W drugim dniu procesu b. gauliterę gdańską biegi scharakteryzował ideologię hitlerowską, program partyjny i metody postępowania NSDAP w stosunku do Polaków na Pomorzu. A oto szczegóły ekspertyzy.

Krzyżackie znaki

Narodowy socjalizm na Pomorzu starał się o przejęcie dziedzictwa ideowego zakonu krzyżackiego. Dla podkreślenia tych tendencji zainscenizowano nawet wielkie widowisko, przenosząc uroczyste chorągwie krzyżackie, zdobyte przez wojska polskie w bitwie pod Grunwaldem — z Wawelu na zamek w Malborku.

Przemawiając przy tej okazji oskarżony Forster powiedział: „My, narodowi socjaliści, będziemy się teraz uważać za Krzyżaków dwudziestego stulecia — cały wschód musi się stać bez reszty niemiecki".

W roku 1939 Forster wydał tajną instrukcję do landratów, w której polecał aresztowanie i internowanie wszystkich polskich nauczycieli, duchownych i ludzi z akademickim wykształceniem zlecając Selbstschutzowi wykonanie tego rozkazu. Szef Selbstschutzu von Alvensleben powiedział: „Jeśli jesteście mężczyzmi, to żaden Polak nie powinien więcej mówić po polsku. Wy jesteście narodem panów. Pożądliwością i słabością nigdy jesteszcie niczego nie zbudowano. Jesteście wprawdzie zdyscyplinowani, ale musicie być twardzi, jak stal Kruppa. Musicie być nieublagani i zniszczyć wszystko, co jest nie niemieckie. Tego oczekuje od was Adolf Hitler i ja".

Pracował zajadle

Forster wygłosił w swym początkowym okresie ponad 100 przemówie-

wień, podlegających Niemcom do energicznego wyniszczenia Polaków. Wystarczyło oświadczenie volksdeutscha, że aresztowany jest nastawiony antyniemiecko, żeby Polaka natychmiast rozstrzelano.

W tym pierwszym okresie wymordowano na Pomorzu około 40 tys. ludzi. Największe nasilenie egzekucji było w Bydgoszczy i Gdyni, przy czym przebieg akcji eksterminacyjnej w Bydgoszczy sprawdzał osobiście Himmler.

Wpisywanie na listy narodowościowe otworzyło nowy etap polityki niemieckiej w czasie okupacji na Pomorzu. Całą akcją kierował osobiście Forster.

Jest rzeczą charakterystyczną, że oskarżony Forster tak samo, jak w procesie poznańskim Greiser, usiłuje przekonać sąd o swoim zdecydowanie wrogim stosunku do Himmlera, którego uważa za złego ducha hitlerzyzmu. Forster tłumaczy, że

tylko dzięki jego rzekomym interwencjom u Goeringa, ten ostatni skłonił Himmlera do rozwiązania w listopadzie 1939 r. Selbstschutzu.

Na posiedzeniu popołudniowym sąd przesłuchiwał dalszych świadków.

Według księgi...

Jak zeznał świadek Obloza, Selbstschutz dysponował drukowaną księgą z nazwiskami Polaków, znanych z pracy oświatowej i nieprzejednanej stanowiska wobec Niemców. Badania ograniczały się do stwierdzenia, czy zatrzymany Polak figuruje w tej księdze. Potwierdzenie tego faktu było wyrokiem śmierci. Miejsca egzekucji były pilnie strzeżone, zaś masowe groby maskowano tak rzęcznie, że często nawet ludność okoliczna nie wiedziała, gdzie leżą zwłoki zamordowanych.

W pierwszym okresie panowania Forstera na Pomorzu zginęło 30 — 40 tysięcy ludzi. Największe nasilenie egzekucji zanotowano w Bydgoszczy i w Gdyni, gdzie silne skupienie przemysłu podlegało za sobą istnienie zwartej grupy robotniczej, o wysokim wyrobieniu politycznym, której Niemcy specjalnie się obawiali.

Sensacyjny projekt

arzeżenia kolonii w Ameryce przez USA

NOWY JORK (PAP). Na poniedziałkowym posiedzeniu konferencji panamerykańskiej w Bogocie przedstawiciel Meksyku zaproponował, aby Stany Zjednoczone przejęły na okres 99 lat kolonie państw euro-

pejskich na półkuli zachodniej. Deleгат Meksyku usiłował dowiedzieć, że przekazanie tych kolonii USA wzmocni rzekomo obronę półkuli zachodniej.

Palestyna pod gubernatorem?

NOWY JORK (PAP) — Wczoraj w siedzibie delegacji USA odbyło się „prywatne" posiedzenie członków Rady Bezpieczeństwa, na którym Austin Warren przedstawił 15-to punktowy plan tymczasowego powiernictwa nad Palestyną.

Na posiedzeniu tym byli nieobecni przedstawiciele Związku Radzieckiego i Ukrainy, którzy już poprzednio wypowiedzieli się przeciwko rewizji uchwały w sprawie podzielnia Palestyny.

Główne punkty planu są następujące:

1) Powiernictwo nad Palestyną trwać będzie do czasu osiągnięcia przez Żydów i Arabów porozumienia co do formy rządu.

2) Powiernictwo nad Palestyną sprawować będą wszystkie Narody Zjednoczone za pośrednictwem Rady Powierniczej.

3) W imieniu Rady Powierniczej funkcje rządu palestyńskiego pełnić będzie gubernator generalny, kt. mieć będzie do pomocy gabinet ministrów złożony z Żydów i Arabów oraz organ ustawodawczy, możliwie dwuzubowy.

4) Gubernatorowi podlegać będzie policja oraz miejscowa armia ochotnicza.

5) Umowa powiernicza winna za wierać specjalny ustęp, dotyczący imigracji żydowskiej oraz kupna ziemi.

„Listy żelazne"

dla przedsiębiorstw prywatnych

od Ministerstwa Przemysłu i Handlu

WARSZAWA (PAP) W związku z wprowadzeniem w życie tzw. „listów żelaznych" dla nowopowstają-

cych prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych, PAP uzyskał od wicemin. Przemysłu i Handlu Szryna następujący komentarz:

9 grudnia 1947 r. Min. Przemysłu i Handlu ogłosiło instrukcje w sprawie wydawania zaświadczeń przewidzianych w ustawie z dnia 3 stycznia 1946 r. o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu inicjatyw prywatnej w przemyśle i handlu, czyli w sprawie wydawania tzw. „listów żelaznych".

Instrukcja określa wzory zaświadczeń, które będą wydawane założycielom nowych przedsiębiorstw pod warunkiem dopełnienia wymogów ustawowych. W zaświadczeniu przedstawia się stanowisko nienaruszenia własności prywatnej i że właściciel ma prawo rozporządzać nią w ramach obowiązujących przepisów oraz, że Państwo zapewni właścicielowi swobodę rozwoju przedsiębiorstwa i poparcie jego działalności gospodarczej w ramach ogólnego państwowego planu gospodarczego.

Dla przedsiębiorstw, które zostały uruchomione do dnia wejścia w życie ustaw z dnia 31.1.1946 r. wydawanie „listów żelaznych" nie jest przewidziane, gdyż „listem żelaznym" w tym wypadku niejako jest art. 1 ustawy o popieraniu prywatnej inicjatyw, który to artykuł określa, że przedsiębiorstwa nie objęte postanowieniami ustawy o objęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej są nienaruszalną własnością prywatną.

aby podobać się Słachowi. A nie wiem czy to prawda, że w przyciagu nicałej godziny można uzyskać brzoskwinową lub zabastrową cerę, zależnie od gustu? — Owszem tak, przy zastosowaniu szmidni i kremu „Anida", ale pod jednym warunkiem: że cera nasza jest idealnie czystą, gładką i już poprzednio wypielęgnowaną matowym kremem „Anida".

W wrednym bowiem razie zabieg się nie uda. Trzeba więc najpierw wypielęgnować cerę matowym kremem „Anida" aby marzeniem swoim nadać realnej podstawy i uczynić się piękną nie tylko na jeden dzień — i nie na jedną godzinę.

Podpisanie radziecko-flagskiego paktu przyjaźni

MOSKWA (PAP) — We wtorek po południu podpisany został w Moskwie pakt o przyjaźni i pomocy wzajemnej pomiędzy Związkiem Radzieckim a Republiką Fińską.

Tekst układu zostanie ogłoszony jednocześnie w Moskwie i w Helsinkach.

Nenni ranny

RZYM (API) — Przywódca włoskiej partii socjalistycznej, Pietro Nenni, uległ wypadkowi samochodowemu w Guardia Mangano, nieopodal Catanii na Sycylii. Nenni przebywał tam w związku z ostatnimi prowokacyjnymi atakami elementów faszyzowskich na działaczy związkowych. W kilku miejscowościach Sycylii Nenni wygłosił przemówienia przedwyborcze.

Jak donosi Agencja Reutersa, Pietro Nenni przewieziony został do szpitala. Jak dotąd, brak wiadomości o stanie jego zdrowia, jak również o przyczynach wypadku.

W stylu telegraficznym

PALESTYNA. Do Jeruzolimy przetranszł się przez blokadę arabską konwoj wiozący żywność dla żydowskiej ludności miasta. Walka o przerwanie blokady trwała 6 dni.

WŁOCHY. Min. spraw zagranicznych Scelba oświadczył, że wybór wyznaczony na 18 kwietnia b. r. — zostaną odroczone, jeśli rząd nie będzie miał pewności, że „pokoja będzie w stanie uczynić porządek w okresie wyborów".

USA. Poseł republikański Bufet wygłosił przemówienie, w którym określił szerzenie historycznej psychozy wojennej jako zbrodnie przeciwko ludzkości.

Czwarty tydzień strajku 400 tys. górników amerykańskich rozpoczęła się pod znakiem starć między pikietami strajkującymi a grupami łemniarskimi.

CZECHOSŁOWACJA. W slynej sali Władysława w pałacu praskim, w której dawniej koronowano królów czeskich i obecnie wybiera się prezydent republiki, rozpoczęła się uroczystość 600-setnej rocznicy istnienia Uniwersytetu Karola IV.

HOLANDIA. Holenderska delegacja handlowa złożona z 8 osób udala się samolotem do Moskwy. Deleacja przeprowadzi rokowania z rządem radzieckim na temat zakupów pszenicy w zamian za przemysłowe wyroby holenderskie.

TRIEST. Wybitny działacz Zw. Zaw. Planistów został zamordowany przez faszystów. Zw. Zaw. wydały komunikat stwierdzający, że morderstwo jest ogniewem akcją przeciwną przez neofaszystów w Triescie.

WIELKA BRITANIA. W Anglii rozpoczęła się strajk 20 tys. robotników przemysłu samochodowego. Od listopada na przyno domagał się oni podwyżki płac.

INDIE. W odpowiedzi na aresztowanie przywódcy Zw. Zawodowych w Bombaju wybuchł strajk 20 tys. robotników przemysłu włókienniczego. W Kalkucie strajkują 15 tys. urzędników państwowych.

Tajne archiwa odsłaniają

zdradzieckie machinacje przed wojną 1939

(dokończenie ze str. 1-6)

W odpowiedzi Lukaszewicz usiłował wybielić Hitlera, oświadczając kategorycznie, że wyklucza możliwość zagarnięcia Czechosława przez Niemcy hitlerowskie.

W sprawie stosunków polsko-radzieckich oraz ewentualnej pomocy ze strony ZSRR, Lukaszewicz oświadczył co następuje:

„Dla uniknięcia nieporozumień i niejasności musimy wskazać, że w czasie rozmowy z marsz. Rydzem-Smigłym general Gamelin poruszył zagadnienie pomocy materialnej i

surowcowej ze strony Rosji Radzieckiej dla Polski, jednakże marsz. Rydz-Smigły zdecydowanie odrzucił jakiegokolwiek rozmowy lub dyskusje na te tematy".

Zdrada monachijska

Jednym z najciekawszych dokumentów opublikowanych w Lym to mi materiały niemieckiego Min. Spraw Zagr. jest sprawozdanie delegacji niemieckiej o przebiegu konferencji monachijskiej. Dokument ten, noszący napis „Soisje tajne", podpisany przez Heinicha, uzupeł-

niaje notatkę drugiego urzędnika niemieckiego MSZ, obecnego na konferencji, niejakiego Erica Kordta. Chamberlain zgodził się osłodzić z Hitlerem, że należy działać szybko i oświadczył, że gotów jest zakomunikować rządowi austriackiemu co powinien czynić. Uważał on, „że wielkie znaczenie" winny się troszczyć o to, aby rząd czeski z swaleńsiwa lub uporu nie odrzucił zgody na ewakuację Sudetów".

Szczególnie szlachetne było zachowanie Delediera. Projekt Mussoliniego — oddania Sudetów Niemcom, określił mianem dokumentu przenikniętego do duchem obywatelstwa i realizmu. Stał na stanowisku, iż rząd czechosłowacki nie należy w zasa- dzie pytać o zgodę na przekazanie Sudetów Trzeciej Rosyji, mimo, że między Francją a Czechosłowacją istniał wówczas układ o sojuszu.

Gdy Hitler oświadczył, że Czech odmawiają ewakuacji terytorium Sudetów zanim nie zbudują fortyfikacji na nowej granicy oraz zanim nie zostaną powzięte decyzje o charakterze gospodarczym, Deledier zakomunikował, iż rząd francuski nie ścierpił żadnej zwłoki w tej sprawie ze strony rządu czechosłowackiego.

S. J. Franciszek Mularski
KAPITAN
Po długich cierpieniach zmarł dn. 14 marca 1946 r. w 5 szpitalu wojskowym w East Ever — LELGH m. Meriborough Włta w Anglii.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 10 marca, o godz. 8 rano w kościele Garnizonowym św. Elżbiety, ul. św. Mikołaja — o czym zawiadamiają pogrzebi w głębokim smutku

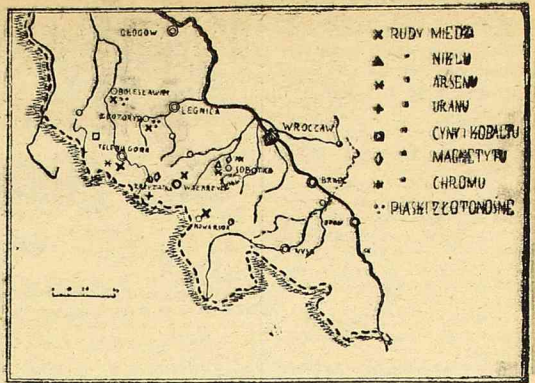
ZONA I SYN

Rudy, kruszce i glinki

Dolnego Śląska

Kamieniołomy to największy skarb - stwierdza prof. J. Zwierzycki

Słynny geolog polski prof. Józef Zwierzycki udzielił już nam ciekawych wyjaśnień w sprawie naszego węgla. Tym razem przesyłamy go o informacje co do kopalni rudy i kruszców na D. Śląsku.

RUDY ŻELAZNE mamy w Kowarach — mówi prof. Zwierzycki. — Odkryte już w XII wieku, były one solidnie eksploatowane. Istotnie wydajnych złóż nie mamy zbyt wiele, tym bardziej, że kopalnie sięgają do 575 metrów w głąb ziemi i w najgłębszych poziomach są zalane wodą, wskutek tego trudno jest ustalić, jakie tam jeszcze drzewnia rezerwy.

Blenda uranowa

Koło Starej Góry mamy SYDERYTY I HEMATYTY, ale wydobywanie ich nie opłaca się. W pewnych złóżach tych rud odkryto tak zwaną „blende” URANOWĄ, służącą do wyrobu RADU. Jest jej niewiele i sądzę, że radu wystarczy nam co najwyżej do celów leczniczych.

Złóża rudy miedzianej

Jak stoimy z miedzią i niklem panie profesorze? — Jedynie interesujące złoża RUDY MIEDZIANEJ, obliczane na 2 miliony ton metalicznej miedzi, mamy w okolicach Belesławca i Złotoryi. Niestety i te kopalnie są zalane wodą. Możemy z nich uzyskać około 20.000 ton czystej miedzi rocznie. W Rędziechowej koło Kowarów jest złożo MIEDZI ARSENOWEJ, w Ronowice PIRYTY z domieszką MIEDZI, ale te kopalnie są już wyczerpane.

Nikiel

Jeśli chodzi o NIKIEL, to w zwyczajnych serpentynach koło Ząbkowice mamy rudy nikielu w postaci krzemianów nikielowych, z których wyrafinowuje się nikiel. Ruda ta składa się z czarnej gliny o małej zawartości nikielu, lecz glinki tej znajdującego sporo. W pobliżu Ząbkowice wydobywa się też MAGNEZYT.

Co to jest MAGNEZYT i do czego on służy?

Jest to mineral biały, drobno-kryształowy, podobny do marmuru. Służy on do celów chemicznych i do wykładania pieców stalowych. Mineral stosunkowo rzadki. Głównym jego źródłem dla rynków światowych są Grecja i Turcja. Jeszcze jedno złożo magnezytu mamy koło góry Sobótka.

Złoto i arsen

Interesuje nas żywo sprawa

sprawdzać. Boksyt tworzy się w klimacie tropikalnym i u nas na Dolnym Śląsku pochodzi on z bardzo odległych czasów.

Muszę wymienić jeszcze FLUOR, którego właściwą ojczyznę jest Las Turynski, a który znajdujemy koło Bogusłowa i Łądku. Tam również, choć nie w nadmiernych ilościach, posiadamy BARYT.

Kamieniołomy

Jednak największym bogactwem Dol. Śląska są kamieniołomy, których jest ponad 50. Różnorodność kamienia jest ogromna i mamy go tak wiele, że wystarczy na zabrukowanie wszystkich miast i dróg, a jeszcze zostanie dużo na eksport.

Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną. Obowiązkami naszego pokolenia, które zastało Polskę z bielinami drogami, jest zostawić ją wybrukowaną piękną kostką.

Na południe od Strzelina i między Górą Sobótką, Sirzegomiem i Jaworem mamy GRANIT i go gątanek, a kamieniołomy w Strzelinie jest jednym z największych i najpiękniejszych w Europie. Słynne Gross-Rosen, kamieniołomy między wsiami Żurawkiem i Rogoźnicą, dają pierwszorzędne kostki drogowe. W wielkich kamieniołomach koło Strzeblowa wydobywa się skałę dla celów ceramicznych (glazury do porcelany i fajansu, na kafelki oraz do emalii).

Liczne kamieniołomy mamy również na północnych zboczach Karkonoszy, koło Jeleniej Góry.

Sierka i piryt

— Czy posiadamy jeszcze złoża jakichś rzadkich, a cennych minerałów?

— Mógłbym wymienić jeszcze CHROMIT, metal rzadki, który znajduje się na południe od Sobótki, dałej SIARKI I PIRYTU.

Koło Nowej Rudy znajdujemy GLINKI, zbliżone do BOKSYTU, który jest potrzebny do fabrykacji ALUMINIUMU.

Aluminium

Muszę jednak zaznaczyć, że największe aluminium produkują kraje nie posiadające wcale boksytu. O celowości i tanioci produkcji aluminium decyduje bowiem tan prąd, a BOKSYT zawsze opłaci się

ROZMAWIAMY z CZYTELNIKAMI

Kto chce zostać krwiodawcą?

Artykuł w „Słowie Polskim”, zatytułowany „Powrót z tamtego świata”, w którym zaznaczyliśmy, że „krwiodawcy” są bardzo poszukiwani, wywołał nieoczekiwany odzew w naszych Czytelników, którzy piszą do nas z zapytaniem, gdzie się należy zwracać, chcąc zasilić szereg krwiodawców. Odpowiadamy więc krótko wszystkim zainteresowanym.

Należy zwrócić się do Ośrodka Krwiodawców PCK przy ul. Poniatowskiego 2. Tam otrzymamy się skierowanie do zakładu Mikrobiologii przy ul. Chałubińskiego 4, gdzie dr Liszka przeprowadza badanie krwi celom ustalenia, do jakiej grupy zaliczyć trzeba krew badanego osobnika.

Krew grupy „O” nadaje się do

konserwacji i może być stosowana w wypadkach nagłych, bez względu na to jaką grupę krwi ma jednostka potrzebująca transfuzji. Krwiodawcy innych grup krwi są rejestrowani i wzywani w wypadkach, gdy zachodzi konieczność transfuzji. Za 1 centymetr sześcienny krwi otrzymuje krwiodawca 18 zł.

M. G. z Wrocławia oraz Jan Miszczak z Wałbrzecha, Złakid wychowawcy dla chłopców tego typu, który Was interesuje, prowadzony jest przez RTPD we Wrocławiu. Należy się więc bezpośrednio porozumieć z RTPD, które doradzi i udzieli wszelkich w tej sprawie wskazówek, ewentualnie umieści chłopców w zakładzie, Delegatura RTPD mieści się przy ul. Henryka Prawego 11.

Granit

Poza GRANITEM wydobywamy jeszcze SYENIT w Niemczy i Kłodzku, GABRO I SERPENTYN koło Sobótki i Ząbkowice, BAZALT, MELAFIR I PORFIRY (wszystko do celów drogowych) pomiędzy Zgorzelcem, Lubaniem, Złotoryją, Jaworem i koło Niemodlina. Nie wolno też zapominać milczącym znakomitych PIASKOWCÓW z okolic Belesławca i Lwówka oraz kotłiny Kłodzkiej, wysoko cenionych za granicę. Wspomnę też o białym, szlachetnym MARMURZE koło Kuno wa, gdzie znajdującego również kolorowe jego odmiany, o WAPIENIACH spod Bolkowa, przerabianych na cement portlandzki i o kopalniach GIPSU w Nowym Polu i Mawojewie Śląskim.

To wyczerpuje w grubszych zarysach zestawienie złóż kopalnianych Dolnego Śląska. Jak widzimy, wybór jest bogaty, a jeszcze jesteśmy w przededniu rozpoczęcia badań geologicznych dla ustalenia złóż POTASU w tzw. Wale Cechsztyńskim. Ta droga osiągnęlibyśmy sole potasowe. Z uwagi na gatunek gleby Ziemi Zachodnich, wymagającej sztucznych nawozów, uruchomienie kopalni — właśnie tutaj — odegra ogromną rolę.

Ostre ukłucia

Zdolni uczniowie

Dienniki miasta Jackson (Stany Missisipi) donoszą, że członek Izby Reprezentantów z tego stanu Ray wysunął wniosek z żądaniem, aby wszystkie szkoły publiczne wychowywały dzieci „w duchu czystej rasowości”. Jego kolega ze stanu Wirginii Zachodniej Piper, nalegał, aby z bibliotek szkolnych usunąć wszystkie książki, sugerujące myśl zrównania białych z Murzynami.

Jaka szkoda, że nie mogli tego słyszeć Rosenberg, Goebbels i inni skazanicy norymberscy! Byłoby im łatwiej umierać z przeświadczeniem, że postawiają po sobie tak zdolnych uczniów i propagatorów ich „ideologii”.

Skutki farsy

denazifikacyjnej

Diennikarka niemiecka Sygri-da Schulz pisze w jednym ze swych reportaży:

„Można teraz u nas spościć wiele ludzi, którzy wbrew prawdzie i faktycznemu stanowi rzeczy twierdzą, że należą do nazistowskiej partii”.

Przytocza ona następującą rozmowę z pewnym adwokatem badeniśkim, który na prawo i lewo rozpuzszczał pogłoski o swej przynależności do hitlerowskiej partii, póki nie utwierdził opinii publicznej w tej sprawie.

— Po co pan to robi? — spytała dziennikarka.

— Teraz będą miał bogatą kłótnię i wszyscy zamożni przemysłowcy i kupcy zwrócą się w nadziei potrzeby do mnie w przekonaniu, że należę do ich brunatnego bractwa!

Oto skutki anglosaskiej farsy denazifikacyjnej.

Rachunek na centy

Przedwyborcza agitacja we Włoszech zainicjowała coraz szersze kręgi. Ostatnio objęła nawet Stany Zjednoczone. Przedwyborcza agitacja przeciwko Blokowi Ludowemu uprawiana nie tylko amerykańskimi dyplomatami we Włoszech, lecz także amerykańskimi mężami stanu i ministrowi w Waszyngtonie.

Ostatnio stanął w szeregach agitatorów przewodniczący Izby Reprezentantów Martin, który oświadczył przedstawicielom prasy, że Stany Zjednoczone powinny dołożyć wszelkich starań, aby doprowadzić do takiego wymiaru wyborów we Włoszech, jakiego sobie życzy rząd amerykański. Od tego bowiem zależy jest „los cywilizacji”. W związku z tym Martin zwrócił się do wszystkich Amerykanów włońskiego pochodzenia z wezwaniem, aby pościła lotniczą pocztą swym krewnym i znajomym we Włoszech listy i namawiali ich do głosowania przeciw kandydatom Ludowego Frontu Demokratycznego.

— 15-centowy znaczek pocztowy — zakończył swe „orzędzie” Martin — może wpłynąć na zmianę sytuacji na całym świecie! Jak wiadomo, dotychczas dyplomacja amerykańska usiłowała odwrócić bieg losu historii przy pomocy dolara. Martin rachuje na centy. Ten kongresman amerykański chce tanim kosztem zdołać być światem.

16,7 miliona ton węgla wydobyto w I kwartale 1948 r.

W marcu br. w polskich kopalniach węgla zanotowano poprawę wydajności pracy. Miesięczny plan wydobywania wykonany został w marcu w 101,2 proc. W ciągu 26 dni roboczych tego miesiąca górniczy polscy wydobyli 5.782.150 ton węgla.

W ciągu pierwszych 3 miesięcy br. wydobyto łącznie 16.713.016 ton węgla, czyli o 312.548 ton więcej, niż w czwartym kwartale 1947 roku. Przeciętne dzienne wydobywanie podniosło się w tym czasie z 224.684 ton na 225.842 ton, a przeciętna dzienna wydajność pracy i robotnika z 1.168 kg na 1.177 kg.

Wśród czasopism

Kobieta nad książką

Marcowy numer „Twórczości” przynosi opowiadanie Lucjana Ruśnickiego „W Łodzi-mieście”, tłumaczenie Morstina I-go aktu Lope de Vegi „Owece źródła”, ciekawy szkic Seweryna „W świątkarni”, poruszający przemianę obecnie sprawa twórczości ludowej.

Ciepłe, serdeczne wspomnienie poświęcone pamięci prof. Stanisława Lempickiego jego długoletni kolega i współpracownik — Juliusz Kleiner. Aczkolwiek prof. Lempicki należał do młodszej generacji humanistów i stał niejednokrotnie na stanowisku bieżąco przewidywanym do tego, głoszący przez sędziwego autora, Kleiner z bezstronnością i sentymentem oddaje zmarłemu uczonemu należny mu hołd.

Jak zwykle, bogaty jest dział recenzji, „najobszerniejszych i najbardziej fachowych w całym czasopiśmiennictwie polskim. „Noty” przynoszą m. in. ciekawą, piśmienną z głębią pasją pracę Romana Bratnego „W poszukiwaniu nowego stylu”.

W chronologicznym porządku opublikujemy „Sprawy i troski”, w którym Aniela Miłkucka zabiera głos w spra-

wie nieśmiertelnego już u nas czytelnictwa masowego. Miłkucka, analizując zagadnienie tzw. literatury masowej, zwraca uwagę, że najliczniejszym jej odbiorcą są kobiety. „Stawia ona w wielu wypadkach — pisze autorka — najliczniejszą i pod pewnymi względami decydującą grupę przeciwników czytelników, niezależnie od środowiska. Przejście obecnie tej grupy może zaważyć bardzo wybitnie na podniesieniu poziomu czytelnictwa w ogóle”.

Wydaje się nam, że Miłkucka poruszyła jeden z najistotniejszych momentów, dotychczas niepodkreślonych i niezauważanych w akcji upowszechniania czytelnictwa.

Plany wydawnicze wielkich spółdzielni winny brać pod uwagę w pierwszym rzędzie kobiety, jako najliczniejszego czytelnika. Prawdę tę podkreślają statystyki biblioteczne, potwierdza ją samo-życie. Mogłyby coś o tym powiedzieć Kluby Literackie czy prelegenci, objeżdżający z odczytami na tematy literackie kraj.

Prawdę tę podkreśla wreszcie sama historia literatury polskiej. Kobieta polska nie odgrywała w niej wyróżniającej roli, co więcej,

nigdy nie brano jej poważnie pod uwagę. Nowsze badania stwierdziły dopiero, że pierwsze wydawnictwa polskie (specjalnie w języku polskim) drukowane były specjalnie dla kobiet. Ze dnia niki jeszcze wcześniej w rodzimym języku przepisywano modlitewniki i psaltere. Ze z biegiem wieków kobiety pierwsze dla kobiet stworzyły polską literaturę romansową, czyli właśnie prototyp owej „literatury masowej”, jak nazywają ją dzisiejsi teoretycy.

Ze kobiety wreszcie w swoich „salonach literackich”, również przemił czające” dotychczas w pracach kulturoznawczych stały się najgorętszym ośrodkiem napływającego do nas z zachodu romantyzmu.

I tak zostało po dzień dzisiejszy. Każdy, kto pragnie zbliżyć się do odbiorców literatury, kto pragnie zbadać podłoże, z jakiego wyrasta słynne „zamówienie społeczne”, musi wziąć pod uwagę najliczniejszego i dyktującego swoje warunki czytelnika — kobietę.

Zagadnienie czytelnictwa wśród kobiet wymaga szerszej i wyczerpującej dyskusji na łamach periodyków literackich.

Zraci szóstolecia Uniwersytetu Praskiego, którego rocznica przypada w tych dniach, obszernie studium poświęca w „Przeglądzie Zachodnim” (marzec 1948) prof. H. Barycz.

Prof. Barycz zwraca uwagę czytelnika na wzajemne przenikanie się wpływów umysłowych z Czech do Polski, a z Polski do Czech w XIV i XV wieku.

Z tej samej okazji A. J. Kamiński podaje szereg informacji o życiu bieżącym na Uniwersytecie Karola w Pradze, a prof. T. St. Grabowski w reportażu jubileuszowym kreśli przebieg uroczystości, w czasie których delegaci Wszechnicy Jagiellońskiej wręczyli dyplom honorowy doktora filozofii 83-letniemu tłumaczowi arcydzieł poezji polskiej na język czeski i redaktorowi „Przeglądu Słowiańskiego” Adolowi Czernemu.

Józef Magnuszewski wreszcie omawia działalność wibnego poety czeskiego Jaroslawa Vrchlickiego wśród Polaków w Paryżu na przełomie 19-go i 20-go wieku.

Jak dotychczas, jeden jedyny „Przegląd Zachodni” uzoł 600-lecie najstarszego uniwersytetu w Europie środkowej i wschodniej. Wielkie uroczystości, jakie odbyły i odbywają się z tej okazji w Pradze, nie znajdują żadnego odzwierciedlenia na łamach prasy polskiej.

600-lecie Uniwersytetu Karola w Pradze jest wydarzeniem zbyt doniosłej wagi, zarówno ze względów kulturalnych, jak i politycznych, aby pominąć je niemal milczeniem.

Niegodziwość

— Szanowna Pani, czyż nie wstyd łamać krzaczki w parku? — Co to pana może obchodzić. — Owszem, obchodzi mnie to, park jest naszym wspólnym dobrem i w ustroju demokratycznym wszyscy powinniśmy być jego stróżami. — Też honorowy dozorca! — zakpiła elegancko ubrana niewiasta i wraz ze swą przyjaciółką od dała się ze spornym narzęciem gnieść. — Skąd panie to mają — rozleci się za chwilę głos dozorca parku Szczytnickiego. — Wziemy to z Krzyków — kłamała jak z nut pewna siebie niewiasta? — I tutaj pani z tym do parku przyjechała? — Tak, tu się umówiłam z przyjaciółką. — Sfora barbarzyńców „szabruje” ozdobne rośliny po parkach. Dozorcy się skóra, błagają o jakąś pomoc. — Trzeba się tym zająć. Milicja nie może patrzeć obojętnie, jak ktoś z parku wynosi gałęzie. Musi wtedy dowiedzieć, skąd je wziął, musi udowodnić, że nie kradł, musi nieszczęśliwego publicznego. A jak nie dowiedzie, musi odpuścić, a jak nie odpuści, musi odpuścić, a jak nie odpuści, musi odpuścić, a jak nie odpuści, musi odpuścić. — Powinnismy wszyscy się tym zająć niesforne, aspołeczne elementy utemperować. Nie na kogo żalować, Niegodziwość trzeba ścigać z całą surowością prawa. —

SULEK

Notatnik wrocławski

...Głuch Urzędu Wojewódzkiego zmieniła wygląd. Martwe skrzydło od strony mestu Grunwaldzkiego odżywa po trwającym wciąż remoncie. W otworach okiennych widzimy już ramy. — Do błoków kamiennych po rozebraniu cokołu pomnika Bluechera u żyto dźwignu na samochodzie, który z łatwością załaduje wielkie bloki na specjalny samochód ciężarowy. — „A jak z puszką, zawierająca akt erekcyjny?” Pod pomnik wmontuje się piękna szklanka, w którą kładzie się pergamin ze spisana na nim bliźniaczki budowy pomnika. Akt taki jest — może być — ciekawy. Smutni nas, że się o tych aktach nie mówi i robotnicy, rozkładający cokoły, też o takiej szklance nie wie. — „Nadmiar gotowości czasem na źle wychodzi. Usunęto na przykład orla ze ściany przy ul. Odrańskiej. A orzeł nie był niemiłą. Zapady do orłów trzeba trochę ostudzić, niech i znawcy mają coś do powiedzenia. Zniknęły tablice łacińskie z murów kościoła św. Barbary... Nawprawie, trzeba uważać. — „Karty wymienne otrzymywać będą tylko stali miszkańcy. Wyjątkowo jeszcze w tym miesiącu zasada ta nie będzie przestrzegana. Należy więc uprzedzić sprawę meldunku kowaj jak najrychlej. — „Wystawa Niezależnych w gmachu przy ul. Ofiar Oświęcimskich nr. 38/39 otwarta jest codziennie od godz. 11 do 17-tej.

Wykolejony parowóz

»Pogotowie« uprowadza go na szyny

(Młh) Onegdaj w nocy w pobliżu Dworca Głównego wykoleił się na zwrótnicy parowóz pociągu osobowego przychodzącego z Jeleniej Góry o godzinie 0.17. Dzięki znacznie zmniejszonej szybkości przy wjeździe na dworzec, wypadek ten nie pociągnął za sobą żadnych ofiar w ludziach i nie spowodował większych uszkodzeń technicznych. Zmobilizowane pogotowie kolejowe pracowało do 5-tej rano nad wprowadzeniem wykolejonego parowozu z powrotem na szyny. Nadeszłam właśnie w najciekawszym momencie. Przy nieruchomym cieleśku maszyny krząta się kilkunastu ludzi z druzyny ratunkowej. Nie widać żadnych wielkich kranów ani dźwignów. Słychać tylko miarowy syk. To pracująca niepozorna na oko pompa pneumatyczna o ciśnieniu 500 atmosfer. Stojący pod parą parowóz pogotowia ratunkowego dostarcza jej za pomocą węża gumowego powietrze. Drugim wężem pompa połączona

Wrocław. Całe gimnazjum na ul. Parkowej w obrebie Wystawy

(Dziś). We Wrocławiu przy ul. Parkowej znajduje się okazały budynek II-go Państwowego Gimnazjum i Liceum. Z wewnątrz jest on już całkiem widać oszklony i zabezpieczony, a w pracy remontowej są w pełnym toku. Na II-gim piętrze znajdują się klasy wykładowe. — Pani dyrektor Witkec udziela nam wyčerpujących wiadomości. — Wystąpiłoby z projektem władz naszego miasta do Wystawy Ziem Odzyskanych. Chcemy pokazać wczoraj placówkę naukową oraz wzorową placówkę pracy nauczycielskiej. — Czym się szkoła kierowała stać więcej te prezycje? — Prace wszystkich szkół naszego jest obywatelstwo najświetlejsza w Polsce. Następnym nauczaniem podjęliśmy do jak najwyższego poziomu, a po nadto na terenie naszej szkoły znajduje się ośrodek metodyczny biologii, który prowadzi p. prof. dr. Miodziński, oraz ośrodek metodyczny języków obcych pod kierownictwem prof. dr. Soroka. W ośrodkach tych przeprowadza się lekcje pokazowe wraz z wykładami i ćwiczeniami, dla profesorów i nauczycieli.

ly były remont pływalni znajdującej się w budynku szkolnym, łaźni, oraz obserwatorium astronomicznego. — Ilu uczniów liczy obecnie szkoła? — Mamy 650 uczniów, którym wykładają 38 profesorów. Szkoła posiada także kinową z własnym aparatem filmowym, w której co tydzień Film Polski wyświetla filmy naukowe. — Kiedy nastąpi ukończenie najbliższych prac? — Termin ukończenia wyznaczony na 15 czerwca b. r. Niestety nie będzie to jeszcze całkowite ukończenie remontu szkoły, albowiem niejednym chwilowo dostatecznych kapitałów. Według pobieżnych obliczeń kapitały remont wynoszące będzie około 12 milionów złotych.

Protest z Wrocławia Czerwony Krzyż przeciw użyciu gazów w Grecji

(Meh) Wczoraj w Okręgu Dolnośląskim PCK we Wrocławiu, odbyło się zebranie protestacyjne w sprawie użycia gazów przez wojska Tsaldarisa w Grecji i odnośnego protestu, złożonego przez gen. Markosa w Komitecie Międzynarodowych Czerwonych Krzyży. W rezolucji czytamy: „My, Pracownicy Okręgu Dolnośląskiego PCK — 32-ch Oddziałów PCK, Szpitala, Stacji Przetacz.

Na wydziale mechanicznym na czło lo wyszła się ponownie Jan Suplicki, wykonując 352 proc. normy. Na drugim miejscu Eugeniusz Oleksiak 370 proc. i Dionizy Dylewski 285 proc. — We współzawodnictwie grupowym pierwsze miejsce uzyskała brygada kowali, która wykonała 468 proc. normy. W skład jej wchodził: Bol. Włodarczyk, T. Bielewicz i K. Jurus.

Wrezenie nagród przodownikom P.F.W.

W fabryce Paławag we Wrocławiu odbyło się wręczenie nagród zwycięzcom współzawodnictwa pracy. Dyrektor nac. Paławag, inż. Kemerowski wręczył 31 przodownikom pracy premie pieniężne. Najlepsze wyniki osiągnął monter ob. Kusarz, wykonując 464 proc. normy, dalej ob. Kuczkun 394,7 proc i Gwardcki 308 proc., Wawrzyniak 297 proc. i pierwsza pozostająca prac. Janina Pawlicke, która wykonała 231,6 proc. normy.

Batalion „Służba Polsce”

uzniesie pod Wrocławiem budowlę, jakiej nie ma w Europie

Okręgowa Dyrekcja Dróg Wodnych we Wrocławiu w związku z budową wielkiego zbiornika wodnego na rzecze Bystrzycy w Mianowie postanowiła dla regulacji wód ze

zbiornika wybudować śluzę i jaz koło Brzegu Dolnego na 282 km Odry a więc tuż poniżej Wrocławia. Kierownictwo budowy śluzy i jazu objął inż. Mitanowski, delegowany przez Departament Wodny Ministerstwa Komunikacji. Szczególnie zainteresowanie wzbudza projekt jazu, którego urządzenie zostało rozwiązane systemem automatycznego regulowania poziomu wody. System ten, nie stosowany w Europie, po raz pierwszy przyjęty będzie pod Wrocławiem.

Za kradzież pieniędzy państwowych

Sąd Ogrzewy we Wrocławiu zakończył w dniu wczorajszym rozprawę w trybie dorocznym przeciwko Zelenowi Fustawerukowi, byłemu kierownikowi Państwowego Zakładu Papi przy ul. Borowskiej 116/136. Fustaweruk działał na szkodę interesu publicznego przez systematyczne przywłaszczanie sobie uzyskanych godłowych oraz zaliczek, podjęmionych z kont oszkowych. Nadzieja ta, dokonane w czasie od 18 czerwca ub. r. do 6 lutego b. roku t. j. do momentu ostatecznego ujawnienia szkodliwych manipulacji b. dyrektora, wyniosły około 1 miliona 500 tysięcy zł. Jak już pisaaliśmy, inspektor finansowy Centralnego Zarządu Wytworu Materiałów Budowlanych, kierownik podległej Państwowemu Zakładowi Fabryki Papi, wykrył w czasie kontroli wydatki kow fabryki podejrzanych rachunków. A równocześnie buchalter Centralnego Zarządu, sprowadzając wyciągi z kont BGK i Centralnego Zarządu nakłonił się na poważne różnice. W wyniku komisyjnego kontroli ujawniono „dyrektorskie” nadużycia.

Sąd uznał winnym oskarżonego i skazał go na 5 lat więzienia.

Bronił Fustaweruka adw. Jampolski.

Ofiary wybuchu miny

(Kd.). Wskutek wybuchu miny doznał ciężkich ran szarypanych 37-letni Adolf Leberec (Leczecka nr. 7, m. 3), którego Pogotowie Ratunkowe przewieźło do szpitala.

Projekt opracowywany są w szybkim tempie, aby jeszcze w bieżącym sezonie można było przystąpić do realizacji robót. Przewidziane jest zatrudnienie około 1.000 ludzi z batalionów „Służba Polsce”. W tym celu bawili na miejscu projektowanej budowy komendant batalionu „Służba Polsce” aby przygotować kwaterę i zapoznać się z miejscowymi warunkami.

Spacerem po Wrocławiu

Powrót syna niemarnotrawnego

Powrót Kurnakowicza do Wrocławia wywołał olbrzymie poruszenie w mieście. Podobno zwolano nadzwyczajne posiedzenie MRN w celu zastanowienia się, czy znakomitemu artyście nie przydzielić, tak jak uczyniono z Fiedlerem i tylnymi, jakiegoś małego willi, by go związać bardziej z naszym odzyskanym teatrem. Kurnakowicz chodził po mieście, pali „Nysę” zamiast „Zrywów” i porównuje Kraków z Wrocławiem. — Tu — mówi — są dwie ulice Dąbrowskiego, a w Krakowie trzy sceny Dąbrowskiego. — A dlaczego mistrz chodził po mieście? — pytamy.

KOMUNIKATY i PROGRAMY

Teatr OPERA DOLNOŚLĄSKA — środa, 7 b. m., godz. 19-1a — „Pajace”, gościnnie występ I-szego tenora Opery Śląskiej w Bytomiu Lesława Pinze w roli „Cenila i „Szeherazada”. WYSTAWA NIEZALEŻNYCH — ul. Ofiar Oświęcimskich. Kina „SLASK” ul. Świerczewskiego 87 „amer „Pani Miniver”. „WARSZAWA” ul. Fredry 16 „amer. „Dziwaczki z północy”. „ODRA” — ul. Kollątaja nr. 32. — angielski „Poczęcie”. „SCALA” — ul. Mikołaja 27 — „amer. „Niepotrzebni mogą odejść”. „POLONIA” — ul. Żeromskiego 53 — „amer. „Carie kłamię”. „TRZKA” — ul. Kościuski 171 — „franc. — „Wieniec”. „FAMA” — Półkole — (szwajc.) — „Maria Luiza”. Nocne dyżury aptek „Pod Chlebem” — Wincentego 41. „Pod Lewem” — Pl. Słoneczny 2. „Pod Aniołem” — Szczytnicka 28. „Pod Różą” — Olzewskiego 75.

Kurnakowicz na naszej scenie

Znakomity artysta Jan Kurnakowicz, który w ubiegłym sezonie teatralnym dał wiele głębszych wzruszeń artystycznych publiczności wrocławskiej, wystąpi znowu w doskonałej sztuce G. B. Shaw’a pt. „Zolnierz i bohater”. Premiera tej sztuki odbędzie się w czwartek, dnia 8 kwietnia o godz. 19-1e. Reżyseruje Marian Godlewski. Obok Jana Kurnakowicza wystąpią: Maria Godlewska, Anna Redziejowska, Stefania Waldenowa, Aleksander Fogiel, Marjan Godlewski, Wacław Zdanowicz. Bilety ulgowo sprzedaje członkom Związków Zawodowych OKZZ Wydział Kulturalno - Oświatowy, ulica Mazowiecka 17. Jednocześnie dyrekcja Państwowego Teatru zdecydowała ciesząc się dużym powodzeniem sztukę pt. „Święty płomień” dawac od czwartku, dnia 8 bm. na scenie Teatru Popularnego.

Występ znakomitej tancerki palestyńskiej

W dniu dzisiejszym wystąpi na scenie teatru wrocławskiego znakomita tancerka, primabalerina opery w Tel-Awiv, Noemi Aleskowska. Noemi Aleskowska wystąpi w repertuarze, składającym się z 2 części: część pierwsza zawiera tańca na tle opowieści biblijnych, część druga tańce europejskie. Tańce te będą niejako syntezą sztuki palestyńskiej, w której miesza się motywy wschodnie na tle opowieści biblijnych i motywy europejskie. W programie wieczoru zobaczymy również tańce rosyjski i czeskie, które swym wschodnim charakterem (szczególnie ostatni) zbliżone są do tańców palestyńskich. Noemi Aleskowska przybyła do Europy na zlot międzynarodowy młodzieży w Pradze. Oprócz Czechosłowacji występowała ona również w Bułgarii, Rumunii i na Węgrzech. Podkreśla ona z uznaniem poziom tańców ludowych w tych krajach. Tournee Noemi Aleskowskiej w Polsce potrwa kilka dni; w czasie których zapowiedziała ona swoje występy w Dzierżoniowie, Łodzi, Katowicach, Krakowie. Na zakończenie znakomita tancerka wystąpi prawdopodobnie w Warszawie. (Eg)

ŚLUSARZA - MECHANIKA

ze znajomością obróbki metali do obsługi automatów do paczkowania ZATRUDNI NATYCHMIAST
Fabryka Środków Kawowych

K 1686 WROCLAW, Stalina 210-220

CENTRALA SPRZĘTU

Państwowych Przedsiębiorstw Budowlanych
ODDZIAŁ we WROCLAWIU
ul. KOŁŁATAJA 24, tel. 6-36 i 36-37

zakupu natychmiast
SILNIK SPALINOWY DIESLA
lub inny 3 cylindrowy o mocy od 60 do 70 KM może być
2 lub 4 taktowy, obroty obrotowe.

Moty wraz z ceną składają pod wyżej podany adres. K-1732

KREM przeciw piegom AXELA

Apł. J. Gadebuscha w POZNANIU
od 35 lat znany i skuteczny kosmetyk

Zarząd Miejski w Łodzi

ZAKUPI
maszyn do maszyn systemu „Rotaprint“

Zgłoszenia przysyłają kierownik Kancelarii Centralnej ŁODŹ, UL. PIÓRKOŃSKA 104, lewa oficyna parter. K 1731

Sprzedamy ciągnik

marki „Mann“ silnik 22 KM, silnik ciężarowy 1 ton marki „Stoever“ i silnik ciężarowy marki „Adler“.

Zgłoszenia prosimy kierować do Oddziału „Słowa Polskiego“ w Świdnicy - Dolny Ślask - pod 30 A. K-1737

Uczniwa niewiaste

która znalazła dnia 4.IV.48 r. w kinie „Scala“ (ZEGAREK RZECZYNY z manogramem „por. Kulakow“ - 26.V.47 r. gen. Szyhelski“ uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem.
Zgłoszenia kierować jed. wojsk. Nr 3075 - Wrocław, ewentualnie proszę o podanie swego adresu zamieszkania. 2880

KOMUNIKAT

Zarząd Okręgu Dolnośląskiego Związku Osadników Wojskowych we Wrocławiu

na podstawie § 33 § Statutu, zwołuje na dzień 11 kwietnia b. r. o godzinie 19-tej, II Zwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów Z. O. W. Obrady Walnego Zgromadzenia odbędą się w lokalu własnym przy ul. Ruskiej 15.

Sekretarz: Przewodniczący: (-) Hranyczka, ppor. (-) Dmyszewicz, ppl. K 1735

ZARZĄD OKRĘGOWY

Związku Inwalidów Wojennych R. P. we Wrocławiu (Gwarna 4/6)

PRZETARG NIEOGRANICZONY

NA RADIOFONIZACJĘ Sanatorium Przechwizdliczego Z.I.W.R.P. w Sokolowcu, pow. Wałbrzych, a ponadto na wykonanie robót: a) instalacji sygnalowej świetlnej - brzozykowej; b) instalacji zegarowej wtórnej wewnętrznej i zewnętrznej (2 i 3-stronnych).

Szczegółowe informacje, oraz schematy kosztorysowe i plany radiofonizacji można otrzymać w sekretariacie Okręgu (Wrocław, Gwarna 4/6).

Oferty wraz z dołączonym kwitem wpłaty wadium w wysokości 2% wycenowanej sumy, lub bankowego listu gwarancyjnego w zalekowej wysokości z napisem „Oferta na radiofonizację Sanatorium Z.I.W.R.P. w Sokolowcu“, składać jak wyżej do dnia 15 kwietnia r. b., godz. 11-ej. Otwarcie ofert nastąpi dnia 15 kwietnia r. b. o godz. 12-tej w Zarządzie Okręgu.

Komisja przetargowa zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, rozdziału lub zmniejszenia ilości robót, oraz unieważnienia przetargu bez podania powodu i poniesienia z tego tytułu odszkodowań. K 1697

Wojskowe Przedsiębiorstwo Budowlane

Oddział Wrocław ul. Wita Stwosza 33/35

PRZETARG NIEOGRANICZONY

na dostawę ow. wykonanie 4 wenty lotorów turbiniowych, średnica wirów 160 mm.

Otwarcie i rozpatrzenie ofert nastąpi dnia 12. IV. 1948 roku, o godz. 10-tej w biurze: Wydział Techniczny - Wojskowego Przedsiębiorstwa Budowlanego, Wrocław, ul. Wita Stwosza 33/35.

Po bliższe dane, podkładki proszę zgłaszać się do Biura naszego przy ul. Wita Stwosza 33/35, 2-gie piętro, codziennie od godz. 8 - 10-tej.

Zastrzegamy sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, dla całkowitego lub częściowego zlecenia, jak i unieważnienia przetargu bez podania przyczyn i poniesienia jakichkolwiek odszkodowań. K 1719

NASIONA warzywne
kwiatowe, polne, gwarantowane oraz pokarm dla ptaków i ryb - polece ST. RADURA, Wrocław ul. Słodowa 18, tel. 31-00 - Hurt. Rynek 4 - Detal 2747

OGŁOSZENIA OROBNE

HANDLOWE

KLEJ DO DETEK, oliwę rowerową, lak: na gorąco do samochodów, wysypa za zalaniem skład fabryczny Z. Malski, Poznań, św. Marcina 67, tel. 20-76. K 1577

UWAGA! Kupcy, Hurtownia galanterii i dodatków krawieckich Tadeusz Toksik Kraków Stradom 15 tel. 361-21, poleca po cenach bardzo przystępnych towary galanterijne, ponosznielce i dodatki krawieckie. Zamieszcowania za zalaniem. K 1655

SKLEP ledny, duży przy Dw. Głównym - odstąpił, Antykwariat, Kołtacza 21. 2712

SPRZEDAM kiosk, motor 200 DKW w dobrym stanie, Kowary, Pogorzala nr. 2. K 1729-g

DOMEK jednorodzinny umeblowany ze sklepem, ogródkiem, centrum, Ciemplice. Zwrot kosztów. Oferty „Przysłysz“ „Jeleniogórskie Słowo“. K 1729-h

KUPIĘ ładną ilość gwoździ do obuwia turystycznego, w wódnia Obuwia Kraków - Targowa 2. K 1729

DREWNIKI artystyczne poleca Firma „Obuwie“ Kraków - Grodzka 41. Najnowsze fasony warszawskie Dla PT kupców rabał. K 1727

MYDŁO masłowe, idealne do prania, mycia, szorowania w miejsce proszków 110 zł kg z opakowaniem i przesyłką, Mydlarnia Kępno, ul. Warszawska. 2879

STANIOŁ, agar, kwas cytrynowy, olejki, zakupu wytwórcą cukierków Górczyk, Poznań, Wroniecka 17. K 1715

ODSTĄPIĘ 50 proc. udziału brzozy kucmielowej, bliższe poinformowanie Zermot-leso 45/49 m. 4, Noworol. 2908

ODSPRZEDAM lokal za zwrotem kosztów remontu, Wrocław, ul. Trzebicka 62. 2899

ŁODÓWKĘ elektryczną nową - sprzedam „Słowo Polskie“ pod „Łodowka“. 2897

SAMOCHOÓD najcięższej DKW kupić Wiadomość: Kramczaka 2, Pralnia. 2887

SPRZEDAM pianino, kredens, foteł skórzany - Perzywanów 87 m. 4. 2879

KUPIMY kasę ogniową niedużych rozmiarów. Wiadomości: Włodkiewicza nr. 16, Szkoła Zawodowa „ORT“. 2877

ZGUBY, KRADZIEŻ

ZGUBIONO dowód osobisty, prawo jazdy, dowód rejestracji RUKU oraz inne dowody. Sokolowski Stanisław, Szklarska Poręba. K 1729-d

ZGUBIONO portfel z dokumentami, dowód osobisty, oraz rejestracji RUKU Brzeg Juszczyk Kazimierz. K 1729-k

SKRADZIONO dowód osobisty, zaświadczenie pracy, zaświadczenie ukończenia kursów traktorzystów, legitymację członkowską Związku Metalowców, kartę meldunkową, trzy świadectwa szkolne i dokumenty wojskowe. Wojnarowski Jan, Lubin. K 1733-a

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RUKU dowód osobisty na nazwisko Kukułka Ludwik. K 1734

ZGUBIONO decyzję renty na nazwisko Teresja Rypelowska, Nowowiejska 28 m. 12. 2904

ZGUBIONO legitymację służbową Sołnowska Józefa, Wrocław, Szpital św. Jadwigi, ul. Piwna 2. 2901

ZGUBIONO buklic dziesięcy granatowy, prosimy o zwrot za wynagrodzeniem, Wrocław, Cebulskiego 26 m. 2. 2900

SKRADZIONO zaświadczenie pracy wydane przez Okręgowy Urząd Inwalidzki, Koszałowska Helena, Brzeska 16. 2896

ZGUBIONO legitymację ZSK na nazwisko Saleta Czesław, wydane przez Koło ZSK Wrocław. 2884

SKRADZIONO książeczkę wojskową, oraz metrykę urodzenia na nazwisko Majda Jan. 2888

ZGUBIONO kartę ewaluacyjną i zaświadczenie wojskowe Maksymilian Malski, Płoszczyna. K 1729-b

ZGUBIONO dowody osobiste Helena Maria Mierzwińska, Justyna Maria z Mierzwińskich Tymieniecka, Mysłakowice. K 1729-c

NASIONA POLNE, warzywne i kwiatowe

gwarantowane oraz zboża i ziemniaki kwalifikowane
POLSKA SPÓŁDZIELNIA NASIENNA
Spółdzielnia Rolniczo - Handlowa z odp. udziałami w Poznaniu

Oddział we Wrocławiu Tel. 29-62
Biura i Sklep detaliczny: ul. Stalina 94 2961

B-cia Faliński

Materiały Galanteria WROCLAW
Bielskie STALINA 75

ZWIR i PIASEK RZECZNY

Składy i sprzedaż drobnicowa: Port Popowice
Dojazd ul. Legnicka i Białowieska
Sprzedaż hurtowa: ul. Trzebnicka 80
PAŃSTWOWE PRZEDSIĘBIORSTWO
EKSPLOATACJI ŁOŻYSK RZECZNYCH
Oddział Wrocław 2904

Przedsiębiorstwo Państwowe „Polskie Uzdrawiska“ Naczelna Dyrekcja
Warszawa, Żurawia 24-a

poszukuje pilnie:
1. KOMPRESORA 3-STOPNIOWEGO do bezwodnika kwasu węglowego, sprężanie do 120 atm., wydajność 150 kg/godz.
2. POMPY PRÓŻNIOWEJ o wydajności 11 m³ na godz. K 1739

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RUKU wydaną w Jeżowie na nazwisko Przymski Marian, zara. Dziwiów 193, pow. Jelenia Góra. K 1729-d

SKRADZIONO kartę rozpoznawczą na nazwisko Michał Jan, Sobieszów, Cieplicka 76. K 1729-e

POSAD POSZUKUJĄ

STARSZA osoba znajmie się domem u bezdziejnych. Zgłoszenia do „Słowa Polskiego“ „Lepszy dom“. 2907

SILA kawałkowana znajomością maszyn i buchalterii służba praktyka biurowa przynieć odpowiednią posadę „Słowo Polskie“ pod „Biuraliska“. 2890

POSZUKUJĘ posady ekspedientki, brzoza obojebna. Zgłoszenia: red. „Słowa Polskiego“ pod „Długoleśnia praktyka“. 2883

PORTIER hotelowy z 23-letnią praktyką poszukuje pracy. Zgłoszenia kierować: „Czytelnic“, Cieplice. K 1729-a

POTRZEBNA fryzjerka od zera na stałe. Wład Gaca, Świebodzice Dł. Sl. Kolejowa 7. K 1728

POTRZEBNY lodziarz - specjalista od 15. 48. Zgłoszenia: Legnica, Żwirki i Wigury 10. Warunki do omówienia na miejscu. K 1733

POTRZEBNA pomoc domowa z 9-letnim wykształceniem, uczciwa, zdrowa i silniejsza fachowa, Nowowiejska 9, Mleczarnia. 2906

KRAWIEC przyjmie czeladnika od zaraz. Wrocław, Włocławska 18. 2898

PRZYJME pomoc domową do 3 osób może być starsza, świadectwa wymagane. Wrocław, ul. Mikołaja Reja 4 m. 4. 2893

ZWIĄZEK Zawodowy Pracowników Lesnych i Przemysłu Drzewnego poszukuje akordeonisty i skrzypka do orkiestry Związkowej. Zgłaszać się do ob. Janusza, Plac Grunwaldzki 100 m. 3. 2892

ZDŁNEGO czeladnika przyjmie Zakład Krawiecki św. Wojciecha 52. 2896

POTRZEBNY specjalista do wytworzenia wód gazowych. Zgłoszenia: Zarząd Wojewódzki Związku Uczestników Walki Zbrojnej, Wrocław, Stawowa nr. 15. 2889

PRZYJME mechanika samochodowego Zgł. Siemilowiczka 35. 2887

PRACOWNICA gospodyni na dobre warunki do jednorodzinnej wili poszukujemy. Oferty: Jeleniogórskie „Słowo Polskie“ pod „Inżynier“, K 1729

NAUKA
KORRESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI, Informacje, Lublin skr. poczt. 106 K 1313

NAUCZYCIEL hebrajskiego na wolne godziny. Zgłoszenia: „Słowo Polskie“ pod „Hebrajski“. 2881

LOKALE

ZAMIEŃIĘ 3 pokoje, kuchnia, Wrocław na faworku Jelenia Góra lub okolice. Zgłoszenia pod „Jeleniogórskie Słowo Polskie“. K 1729-f

POKÓJ odstąpił za udzielenie pożyczki 50 tys., okolice Rynku. Zgłoszenia: „Słowo Polskie“ pod „Niekrapulacy“. 2905

ZAMIEŃIĘ komfortową willę jedno-dzinna z ogrodem owocowym w Cieplicach na mieszalnię 8 pokojową z wygodami we Wrocławiu. Wiadomość: Cieplice, Zakopiąńska 16. 2891

POKÓJ przy kulturalnej rodzinie w dziedzinie ogrodowej, chętnie i utrzymaniem - poszukuje młode małżeństwo. Oferty: „Słowo Polskie“ ac. 2784. 2884

POSZUKIWANIA RODZIN
CZERMAK Franciszek, poszukuje żony Aleksandry i córki Zygmunta, Elfredy i Aldony, które podczas wojny zamieszkiwały w Rawie Ruskiej ul. Smałcha nr. 20. Wiadomości kierować: Czermak Franciszek, Wrocław, ulica Jarosława Dąbrowskiego nr. 75. 2810

JÓZEF Ohrenstein z Krakowa poszukuje kłany jest przez matkę Felcję i Dr. Gottliba Dawida, zamieszkał w Niemczech w Bergen-Belsen „Comp. Zgłoszenia: Kwiatkowska Wilhelma - Gliwice - Jagiellońska 21 m. 1. K 1730

ROZNE
ZARZUT uczyniony przedw. Roberto w. Jagle o sprzedaż 5 maszyn krawieckich jako bezpodstawny, cofam, Bekker Stefan, Wrocław, ul. Sempolowskiej 16. 2902

ZABŁĄKAN pies czarny podpalony do odebrania Abramowskiego 2/4. 2882

CENNIK OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia w tekście przy szerokości 1 mm, od 71 - 120 mm 40/70 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm 45 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm - 105 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 135 - zł za 1 mm. Ogłoszenia za tekstem: do 70 mm 35 - zł za 1 mm, od 71 - 120 mm 45 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm - 55 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm - 70 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 90 - zł za 1 mm. Nekrelogi: do 70 mm - zł za 1 mm. Nekrelogi: do 71 - 120 mm po 40 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm - 55 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm po 110 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 150 - zł za 1 mm. Ogłoszenia drobne: po 25 - zł za 1 słowo, dla poszukujących pracy po 15 - zł za 1 słowo. - Zastrzeżeni miejsca w tekście - do 50 mm przy ogłoszeniach jednosłownych 50% drożej - większe i dwusłowne - 100% drożej. Za niedzielę i święta dopłata 30%. Ogłoszenia drobne - minimum 10 słów - maximum - 40 słów. Konto PKO - Nr VII - 135.

ZARZUT uczyniony przedw. Roberto w. Jagle o sprzedaż 5 maszyn krawieckich jako bezpodstawny, cofam, Bekker Stefan, Wrocław, ul. Sempolowskiej 16. 2902

ZABŁĄKAN pies czarny podpalony do odebrania Abramowskiego 2/4. 2882

CENNIK OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia w tekście przy szerokości 1 mm, od 71 - 120 mm 40/70 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm 45 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm - 105 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 135 - zł za 1 mm. Ogłoszenia za tekstem: do 70 mm 35 - zł za 1 mm, od 71 - 120 mm 45 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm - 55 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm po 110 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 150 - zł za 1 mm. Ogłoszenia drobne: po 25 - zł za 1 słowo, dla poszukujących pracy po 15 - zł za 1 słowo. - Zastrzeżeni miejsca w tekście - do 50 mm przy ogłoszeniach jednosłownych 50% drożej - większe i dwusłowne - 100% drożej. Za niedzielę i święta dopłata 30%. Ogłoszenia drobne - minimum 10 słów - maximum - 40 słów. Konto PKO - Nr VII - 135.

ZARZUT uczyniony przedw. Roberto w. Jagle o sprzedaż 5 maszyn krawieckich jako bezpodstawny, cofam, Bekker Stefan, Wrocław, ul. Sempolowskiej 16. 2902

ZABŁĄKAN pies czarny podpalony do odebrania Abramowskiego 2/4. 2882

CENNIK OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia w tekście przy szerokości 1 mm, od 71 - 120 mm 40/70 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm 45 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm - 105 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 135 - zł za 1 mm. Ogłoszenia za tekstem: do 70 mm 35 - zł za 1 mm, od 71 - 120 mm 45 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm - 55 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm po 110 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 150 - zł za 1 mm. Ogłoszenia drobne: po 25 - zł za 1 słowo, dla poszukujących pracy po 15 - zł za 1 słowo. - Zastrzeżeni miejsca w tekście - do 50 mm przy ogłoszeniach jednosłownych 50% drożej - większe i dwusłowne - 100% drożej. Za niedzielę i święta dopłata 30%. Ogłoszenia drobne - minimum 10 słów - maximum - 40 słów. Konto PKO - Nr VII - 135.

ZARZUT uczyniony przedw. Roberto w. Jagle o sprzedaż 5 maszyn krawieckich jako bezpodstawny, cofam, Bekker Stefan, Wrocław, ul. Sempolowskiej 16. 2902

ZABŁĄKAN pies czarny podpalony do odebrania Abramowskiego 2/4. 2882

CENNIK OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia w tekście przy szerokości 1 mm, od 71 - 120 mm 40/70 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm 45 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm - 105 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 135 - zł za 1 mm. Ogłoszenia za tekstem: do 70 mm 35 - zł za 1 mm, od 71 - 120 mm 45 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm - 55 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm po 110 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 150 - zł za 1 mm. Ogłoszenia drobne: po 25 - zł za 1 słowo, dla poszukujących pracy po 15 - zł za 1 słowo. - Zastrzeżeni miejsca w tekście - do 50 mm przy ogłoszeniach jednosłownych 50% drożej - większe i dwusłowne - 100% drożej. Za niedzielę i święta dopłata 30%. Ogłoszenia drobne - minimum 10 słów - maximum - 40 słów. Konto PKO - Nr VII - 135.

ZARZUT uczyniony przedw. Roberto w. Jagle o sprzedaż 5 maszyn krawieckich jako bezpodstawny, cofam, Bekker Stefan, Wrocław, ul. Sempolowskiej 16. 2902

ZABŁĄKAN pies czarny podpalony do odebrania Abramowskiego 2/4. 2882

CENNIK OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia w tekście przy szerokości 1 mm, od 71 - 120 mm 40/70 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm 45 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm - 105 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 135 - zł za 1 mm. Ogłoszenia za tekstem: do 70 mm 35 - zł za 1 mm, od 71 - 120 mm 45 - zł za 1 mm, od 121 - 200 mm - 55 - zł za 1 mm, od 201 - 300 mm po 110 - zł za 1 mm, ponad 300 mm - 150 - zł za 1 mm. Ogłoszenia drobne: po 25 - zł za 1 słowo, dla poszukujących pracy po 15 - zł za 1 słowo. - Zastrzeżeni miejsca w tekście - do 50 mm przy ogłoszeniach jednosłownych 50% drożej - większe i dwusłowne - 100% drożej. Za niedzielę i święta dopłata 30%. Ogłoszenia drobne - minimum 10 słów - maximum - 40 słów. Konto PKO - Nr VII - 135.

ŻYCIE SPORTOWE

Kapiak wycofał swój protest Czyż (ŁKS) — definitywnie mistrzem Polski

Z wielkiej chmury, spowodowanej zastrzeżeniami towarzyszącymi zakończeniu wyścigu o Mistrzostwo Polski w kolarskim biegu na przełaj, organizowanego wielkim nakładem sił przez Wrocławski Związek Kolarski — nie było deszczu.

Józef Kapiak, którego umotywowany złym wytyczeniem trasy sprzeciw mógł spowodować unieważnienie wyścigu — wycofał swój protest.

Tym samym mistrzowską koszul-

kę z Białym Orłem otrzymał młody zawodnik łódzki — Czyż (ŁKS), który swoją doskonałą jazdą na zwykłej stwardzie zaliczył zwycięstwo.

Nowy mistrz Polski i stary wygasał, popularny „Szpagal”, będący mieli niejednokrotnie okazję do rewanżu.

Obiecają sobie „wyścig pracy” już na najbliższym „Tour de Pologne”, organizowanym przez prasę „Czytelnika” w końcu czerwca.

Nie po sukcesy, ale po naukę

(sk) W dniu dzisiejszym wyjeżdża pociągiem wieczornym drużyna repr. Okręgu Wrocławskiego na 19-te mistrzostwa Polski w boksie w Warszawie. Jak nam oświadczył kpt. sport. Wr. OZB Miedzianowski, również i w wadze średniej nastąpiły przesunięcia w składzie, z powodu niemożliwości wyjazdu Fiszer (KS „Zagłon” Jelenia Góra), zastąpi go wicemistrz Okręgu Kwiatkowski (GZKS „Górniki” Wałbrzych).

Ostateczny skład „siodemki” wrocławskiej jest następujący: Faska, Symonowicz, Kałkowski, Waluga, Sztolc, Kwiatkowski i Ciećwierz.

Sekundantem drużyny będzie Romanów.

Ekipa wrocławska wraz z kierownictwem zamieszka w hotelu na Stajonie Wojska Polskiego.

Wczoraj odbyła się próbna waga wszystkich zawodników wrocławskich.

Dziś, o godz. 20-tej odbędzie się zbiórka zawodników w lokalu „Gwiazdy” przy ul. Pomorskiej nr 11/13, po czym nastąpi odjazd na Dworzec Główny.

Z ramienia redakcji „Słowa Polskiego” wyjeżdża z pięściarzami doł nośkami red. Czesław Ostojewicz, którego sprawozdania telefonicznie zamieszczać będziemy codziennie w naszym dziale sportowym.

Bieg Narodowy na przełaj

(es) Wczoraj, w gmachu Wojewódzkiego Komitetu Imprezowego przy udziale delegatów wojska, milicji, organizacji młodzieżowych, Zw. Zaw., „SP”, Samop. Chłop., prasy, radia i in., na którym omówiono sprawę organizacji narodowego biegu na przełaj.

Bieg ten zostanie urządzony 2 maja br. we wszystkich miastach i gminach — i ma być masową manifestacją kultury fizycznej i sportu, dla uczczenia „Święta Pracy”.

We Wrocławiu zostanie on zorganizowany prawdopodobnie w kilku punktach miasta.

W zależności od wieku będzie różnił się skład osobowy drużyn — od 5 do 20 osób, jak również będzie różna długość trasy.

Dla chłopców od lat 14 — 16 trasa wynosi 500 m., od 16 — 18 — 1000 m., a powyżej lat 18 — 2.000 m.

Dla dziewcząt od lat 16 — 18 — 500 m., a powyżej lat 18 — 1.000 m.

Przewidywany jest szereg nagród w postaci dyplomów, proporzek, sprzętu sportowego itp.

IKS - Sparta Legnica 10:6

(sk) W ub. niedzielę bawiła osiemka wrocławskiego IKS-u w Legnicy, gdzie w spotkaniu towarzyskim pokonała Wojskowy KS „Sparta” w stosunku 10:6.

IKS, który wystąpił z kilkoma rezerwowymi: bez Symonowicza, Walu gi, Horbónia i Ciećwiera, zaprezentował się bardzo dobrze.

Na specjalne wyróżnienie z osiemki IKS-u zasłużyli bracia Kuronowscy i Kupisz, który pokonał numerowanego zawodnika „Sparty” — Barczyka.

Sędziował w ringu Praszker, na punkty Sadowski. Na specjalne podkreślenie zasługuje fakt bardzo gościnnego przyjęcia wrocławian.

Na srebrnym ekranie

Dwie świetne krótkometrażówki

Od kilku tygodni w kinie „Warszawa” we Wrocławiu wprowadzono w godzinach od 12 do 16 godzinne sesje filmowe, złożone z tygodników aktualności oraz krótkometraż. Na ścianie ruszyła znakomita „Powódź”, film odczytany na tegorocznym festiwalu filmowym, jedna z niewielu dobrych pozycji produkcji Dmawej roku 1947.

Ocenie ujemnej dwie nowe krótkometrażówki „Na Mazurach” oraz „Odbudowa kolejarstwa”. Obraz o wsi mazurskiej jest przekrojem doświadczeń, którego pobudką jest wódch słońca i planie kugata, a wieczornym apelem dźwięk dawno kościelnych i smuga świetlna na jeziorze.

Gra tu przede wszystkim kowboiów. Przechyśle odjęcie, doskonałe uchwycenie kontrastów, umiejętnie wyznaczenie gry światła, wskazują, że nasza technika filmowa w zakresie obrazów dokumentarnych osiągnęła bardzo wysoki poziom. Film ma dla niezmiernych Mazurów jakiegoś rodzaju egzotyzm, który przekaże dopiero wtedy, gdy na ekranie ukazuje się ewelacje twarze osadników ze wszystkich stron Polski i starych Mazurów, którzy znaleźli wspólny język z nowo przybyłymi.

Widzimy życie szkoły. Przesuwa się przed nami codzienny trud rolnika i rybaka. Owiadczyamy obozy młodzieżowe — i przyglądamy się technowi krekowika — małych dzie-

ci w strojach ludowych. Na tło porządku pięknego krajobrazu zostają rzucone akcja, której na imię „odczytanie ziemi i ludu mazurskiego”.

Film o odbudowie kolejarstwa jest swego rodzaju wzorem dobrego filmu technicznego, połączonego z filmem momentami emocjonalnymi.

Obraz ukazujący znaczenie kolejarstwa, brak teborów, udręki pierwszych podróży, zahamowanie transportu — powoty reparańców.

Jest to niejako pokojowy odpowiednik francuskiego arcydzieła filmowego „Bitwa o szynę”, który ukazał wojenne walki francuskich kolejarzy. Tu wygrywa — w czasie pokoju „bitwa o szynę” polski kolejarz.

W filmie wielokrotnie przesuwają się motywy wrocławskie, ówczesnej repatriacji, Katowic.

Warto obejrzeć te dwa filmy. Po winna je zwłaszcza ujęć młodzież szkolna. Będzie to dla niej znakomitą pomocą naukową przy nauce o Polsce współczesnej. Gr.

Bokserki mistrz Europy Cerdan musi się zadowolić sukcesami... u kobiet

Marcel Cerdan, popularny pięściarz francuski, mistrz Europy w wadze średniej, w ostatnich swym meczu pokonał nieprzekonywująco na punkty Polaka Krawczyka. Cerdan został wywyższony przez publiczność francuską i stracił część swojej popularności, a Krawczyk za-

jednym zamachem zdobył sławę doskonałego boksera.

Na zdjęciu Marcel Cerdan ze swoją żoną po powrocie z Ameryki, gdzie po również niezbyt zasłużenie zwyciężył nad Raadiklem, przysięgł sen o zdobyciu mistrzostwa świata.

RADIO

CZWARTEK, 8 kwietnia 1948 r.

6.00 — 7.00 patrz wtorek. 7.15 Rezerwa. 7.30 Lekcja języka rosyjsk. 7.35 „Zegarynka muzyczna”. 8.20 Inform ogólnop. 8.25 Skrzynka PKC. 8.35 Muzyka. 8.50 Muzyka rozrywk. 9.00 Lok. program dnia. 11.57 Sygnal czasu i hejnał. 12.04 Dziennik połud. czasu i hejnał. 12.25 Muzyka ludowa. 12.30 Komunikat spóźnili i audycja PRW. 13.00 d. c. muzyki ludowej. 13.20 Koncert zrecenz. 13.35 Mela Ork. pod dyr. Zygmunta Kołosańskiego. 14.00 Recital filowy Feliksa Tomaszewskiego. 14.20 Muzyka. 14.30 „Spiewamy piosenkę”, aud. śl.-muz. 14.30 Komunik. i muzyka. 14.37 In. formator Radiof. Przewodowej. 15.00 Inform. Polski Pld. 15.15 Aktualia. 15.25 Muzyka ludowa. 15.30 „Wieś śniegowa”. 16.00 Dziennik populodniowy. 16.20 „Nasze urodziszka”. 16.25 Wywiad z dr. Adamem Lewakiem, dyr. Biblioteki Uniw. 16.36 Radiof. wy poradnik językowy. 16.50 Aud. TUR-u. 17.00 Konecst popularny. 17. 45 RUL „Fryderyk Chopin”, wykład. 18.00 „Dla każdego coś milego”. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.30 Rezerwa. 21.00 Utwory Debussy'ego. 21.30 „Małgorzata”, ślichow. 22.10 „Anthologie Sonore”. 17. aud. „Dawnej muzyki”. 22.45 Koncert zrecenz. 23.00 Ost. wiadom. 23.15 Program na jutro. 23.30 Hymn.

Prenumeratę miesięczną
»Słowa Polskiego«

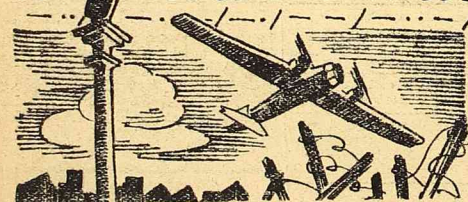
przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowe i nasze Oddziały: w Dzierżonowie, Gorzowie, Jeleniej Górze, Kłodzku, Legnicy, Opolu, Świdnicy, Wałbrzychu i Zielonej Górze.

Prenumerata miesięczna „Słowa Polskiego” wynosi Zł 97.— wraz z przesyłką pocztową.

Opłatę należy uiszczać na PKO. VIII.13-62, lub przekazem pocztowym pod adresem Administracji: Wrocław, Krupnicza 13.

MASZYNY BIUROWE,
części, motorki
KUPNO-SPRZEDAŻ
JAN JAWORSKI, Warszawa, Chmielna 26. K 1718

Warszawa nadaje szuf...)

CZĘŚĆ II

Erickson spotyka w Berlinie starego druha — von Wunscha, który obecnie jest jednym z „asów” niemieckiego przemysłu naftowego. Przy kolacji u „Maxime’a” obydwa panowie gawędzą o możliwościach eksportu niemieckiej ropy do Szwecji.

— Chętnie bym się zamienił z tobą, przyjacielu. Wolałbym, żebyś ty, a nie ja, siedział w Hamburgu lub w Berlinie.

Zapanowało milczenie. Kapitan lynął kawy.

— Nie wiem, czy pamiętasz von Stürkera?

— Świętynie pamiętam! — przerwał z ożywieniem Erickson. — Cóż on robi?

— Siedzi w Hamburgu. Bankier naftowy... Ułatwi ci niejedn. Musisz go odwiedzić!

— Pojajdo do Hamburga — powiedział cicho Czerwony Erick.

Von Wunsch poklepał go po ramieniu.

— Nie zmieniłeś się, Erickson! Poznałbym cię w piekle. Bardzo się cieszę, żeś mnie odnalazł.

POWIEŚĆ 120)

Jerzego Junoszy-Gzowskiego

Następnie rozmawiali o toczącej się wojnie — o polityce (szepem) — a w końcu o... kobietach.

Późnym wieczorem Erickson wrócił do Klaretty.

— Myślałam, że spotkała cię jakaś niemila przygoda?..

— Nie. Kapitan von Wunsch?..

— Doszłiście do porozumienia?..

— Jeszcze nie zupełnie, ale wszystko już jest na dobrej drodze. Nafta niemiecka popłynie do Szwecji!

Zgodnie z życzeniem hr. Odottie i Osnowskiego, Klaretta nie została wziętą do wzięcia w całokształt kłopotów Ericksona. Wiedziała tylko, że pracuje dla alianckiego wywiadu. Wiedziała, że ją do Rzeszy dla zawarcia pewnych umów handlowych. Import niemieckiej ropy...

Rozkazał dla Czerwonego Ericka brzmiał: Klaretkę wziętą do stopniowo!

Erickson więc, choć kochał bratanicę pana Finkego, musiał stosować się do zakazu swych zwierzchników. Był meczyną — a jako człowiek karny, przystosował się od razu do wskazówek swych przyjaciół — przełożonych.

Klaretta rozbraiała się powoli. Nucila jakąś nłsmodną już piosenkę. Życie wydawało się jej w tej chwili łatwą i proste. Majątek Ericksona był jej majątkiem. Obecna swą służbę traktowała jako zło konieczne. Lub raczej jako

rozrywkę, którą miała zabić czas. Na końcu drogi czekał dom Ericksona. Spokój. Bogaćtwo.

Czegóż więcej trzeba było?

Nie tak dawno jeszcze kochała Jodłowskiego. Dla niego też poszła na służbę do obcych. Zrobiła to, powodowana uczuciem. Szczęrym odruch. Az do chwili poznania Ericksona.

Czerwony Erick był stary — i nie kochała go. Sprawy wywiadu — praca dla sprzymierzonych straciły już cały sens. Nie miała serca — nowe zajęcie nie przemawiało już do Klaretty Finkę. Zobojeźniała — niechętna i oporna. Przede wszystkim czuła się Niemką.

Tu w Berlinie wszystko, co ją otaczało, było niemieckie. W jej duszy zrodziły się uczucia, z którymi nie mogła i nie chciała walczyć.

Inne pojęcia — abstrakcyjne, mgliste i puste nie trafiły jej do przekonania.

„Zwycięstwo sojuszników. Walka z hitleryzmem. Przebudowa Niemiec — cóż to mogło ją do diabła obchodzić?!

Jako kobieta, kochała Jodłowskiego.

Aż na widowni ukazał się Erickson. Kazali im grać komedie. Nowa sytuacja porwała od razu Klaretę. Od razu zrozumiała, że to jedyna — pierwsza i ostatnia okazja w jej życiu! Zrozumiała to — i postanowiła wyzyskać ją. Miała teraz nie być jakiś cell! — zdobyć Ericksona za wszelką cenę.

Wywiad? — no tak — ostatecznie dzięki niemu dojdzie do władzy nad Ericksonem.

I oto teraz, leżąc przy swym Szwedzie, który z ducha był raczej Amerykaninem — pewna była wygranej.

— „Klaretto — posyłała głos mężczyzny.

Otworzyła oczy.

— Klaretto — boję się, że cię utracę — szeptał namiętnie. Uśmiechnęła się.

— O Boże — kiedyż skończy się ta wojna? — odpowiedziała.

Milczał.

(Dalszy ciąg jutro)